

Радіаційний та хіміко-аналітичний контроль у пунктах пропуску

Викладач – доктор біологічних наук, професор Лисиця Андрій Валерійович

Кількість кредитів – 3

Семестр – 8-й (бакалаврат)

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Радіаційний та хіміко-аналітичний контроль у пунктах пропуску» є вибірковим компонентом у процесі фахової підготовки здобувача освітнього ступеня бакалавр галузі знань 10 «Природничі науки» спеціальності 101 «Екологія» за освітньо-професійною програмою «Прикордонний екологічний контроль».

Державна екологічна інспекція України, відповідно до «Положення про Державну екологічну інспекцію України», затвердженого Указом Президента України від 13 квітня 2011 року N 454/2011 «здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням центральними органами виконавчої влади та їх територіальними органами, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями, незалежно від форми власності і господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами – нерезидентами вимог: ...а) законодавства про екологічну та радіаційну безпеку: на пунктах пропуску через державний кордон і в зоні діяльності митниць призначення та відправлення під час імпорту, експорту та транзиту вантажів і транспортних засобів; під час здійснення операцій із металобрухтом, проведення екологічного контролю експортних партій брухту чорних та кольорових металів».

Здійснюючи контроль у пунктах пропуску на митній території України, держекоінспектори повинні знати вимоги законодавства про екологічну, хімічну та радіаційну безпеку. Радіаційна безпека – дотримання допустимих меж радіаційного впливу на персонал, населення та навколишнє природне середовище, встановлених нормами, правилами та стандартами з безпеки. Контроль за додержанням вимог радіаційної безпеки здійснюється вимірюванням потужності дози іонізаційного випромінювання від об'єкта дозиметричними приладами (дозиметрами) та порівняння фактичних величин дози з нормативними показниками, встановленими нормами, правилами та стандартами з безпеки.

Радіологічний і хіміко-аналітичний контроль у пунктах пропуску є важливою ланкою в загальній системі екологічної і гігієнічної безпеки, в системі забезпечення якості та безпечності продуктів харчування, кормів для тваринництва, продукції лісу, рибництва та ін. Набуті при вивченні дисципліни компетентності дозволять визначати наявність радіоактивного або хімічного забруднення продукції, сировини, матеріалів, обладнання тощо та запобігати негативним наслідкам для здоров'я людини і оточуючого середовища.

Навчальний курс «Радіаційний та хіміко-аналітичний контроль у пунктах пропуску» сприятиме розширенню екологічного світогляду студентів та професійному зростанню, формуванню підґрунтя для кращого розуміння і засвоєння інших екологічних дисциплін.

Мета навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Радіаційний та хіміко-аналітичний контроль у пунктах пропуску» є навчити студентів-екологів виявляти, аналізувати, запобігати порушення норм екологічної, токсикологічної, радіаційної безпеки при транспортуванні вантажів та продукції при перетині державного кордону та на інших пунктах пропуску.

Завданнями викладання дисципліни є: оволодіння достатнім рівнем знань, умінь і навичок для визначення наявності та рівня радіаційного і/або хімічного забруднення вантажів та продукції різного типу, розуміння правил і особливостей екологічного контролю на пунктах пропуску.

Очікувані результати вивчення курсу

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів з екології студенти повинні оволодіти наступними **компетентностями**:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК 27. Здатність встановлювати порядок переміщення товарів через митний кордон України та здійснювати їх радіаційний і хіміко-аналітичний контроль у пунктах пропуску, проводити контроль за якістю сировини тваринного та рослинного походження, визначати фітосанітарну безпеку експортованої рослинної продукції.

ФК 29. Здатність розуміти ключові фізичні та хімічні поняття, закони та властивості хімічних елементів, можливі перетворення та шляхи розповсюдження шкідливих речовин у довкіллі та живих організмах, знати механізми розвитку і форми токсичного процесу при впливі токсикантів на біоценоз та його складові.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.

ПРН 21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

ПРН 26. Використовувати методи та засоби радіаційного та хіміко-аналітичного контролю об'єктів, що перетинають державні кордони України, здійснювати контроль за якістю сировини тваринного та рослинного походження, визначати фітосанітарну безпеку експортованої рослинної продукції.

ПРН 28. Демонструвати розуміння основних фізичних та хімічних понять, законів та властивостей хімічних елементів, прогнозувати можливі прояви токсичності та їхньої шкідливої дії на складові екосистем, характеризувати процеси розподілу певного токсиканта в абіотичних та біотичних елементах довкілля.

E-mail викладача: andriy.lysytsya@rshu.edu.ua